

Majandus- ja tööstusministri 23. jaanuari 2026. a määruse nr 2 „Ettevõtjate digitaliseerimise, reaalamajanduse lahenduste ja andmemajanduse kasutusjuhtude arendamise toetamine“ muutmise määruse eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Määrus kehtestatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse § 10 lõike 2 alusel.

Eelnõu kohaselt tehakse täpsustusi ja täiendusi majandus- ja tööstusministri 23. jaanuari 2026. a määruses nr 2 „Ettevõtjate digitaliseerimise, reaalamajanduse lahenduste ja andmemajanduse kasutusjuhtude arendamise toetamine“. Muudatuste eesmärk on täpsemalt määratleda termin „partner“, täpsustada abikõlblikke kulusid ning parandada vead määruse sõnastuses. Muudatused ei muuda määruse eesmärki, sihtrühma ega toetuse andmise põhimõtteid, vaid parandavad õiguslikku selgust ja rakendatavust.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi strateegiaosakonna välisvahendite õiguse nõunik Terje Kleemann (5305 4377, terje.kleemann@mkm.ee) ja digimajanduse osakonna reaalamajanduse koostöö projektijuht Pärja Bärge (parja.barge@mkm.ee). Eelnõu ja seletuskirja juriidilist kvaliteeti on kontrollinud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Ragnar Kass (ragnar.kass@mkm.ee).

Eelnõu ja seletuskirja on toimetanud Justiits- ja Digiministeeriumi õigusloome korralduse talituse toimetaja Inge Mehide (inge.mehide@justdigi.ee).

1.3. Märkused

Eelnõuga muudetakse majandus- ja tööstusministri 23. jaanuari 2026. a määrust nr 2 „Ettevõtjate digitaliseerimise, reaalamajanduse lahenduste ja andmemajanduse kasutusjuhtude arendamise toetamine“ redaktsioonis RT I, 27.01.2026, 20.

Eelnõul puudub seos muu menetluses oleva eelnõuga ning see ei mõjuta Euroopa Liidu õiguse rakendamist.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kümnest punktist.

Eelnõu punktiga 1 muudetakse termini „partner“ määratlust. Partneriks võib olla Eestis registreeritud äriühing, kes osaleb projekti tegevustes ning kellel on selge roll ja vastutus toetatava tegevuse elluviimisel. Kehtivas määruses on termin „partner“ seotud Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ühendmäärus*) käsitlusega, mille kohaselt võivad partneriteks olla ka

füüsilised isikud ja rahvusvahelised organisatsioonid. Määruse eesmärgi arvestades ei ole selline lai käsitlus asjakohane. Kõnealune toetus on suunatud Eesti ettevõtete digitaliseerimise, äriprotsesside automatiseerimise ja ettevõtetevahelise andmevahetuse arendamisele. Seetõttu on oluline, et projektides osalevad partnerid oleksid otseselt seotud Eesti majanduskeskkonnaga ning panustaksid meetme eesmärkide saavutamisse Eestis. Muudatuse eesmärk on täpsustada partneri rolli viisil, mis vastaks määruse sisulisele eesmärgile, ning välistada, et partneriks nimetatakse pooli, kellel puudub tegelik seos Eesti ettevõtlusega (nt füüsilised isikud või rahvusvahelised organisatsioonid ilma otsese majandustegevuseta Eestis).

Eelnõu punktiga 2 täpsustatakse, et määruuses nimetatud tulemusnäitajat „VKEd, kellel on suurem lisandväärtus töötaja kohta“ kohaldatakse üksnes sekkumise 21.1.3.14 „Ettevõtete digitaliseerimisega seotud tegevuste toetamine (sh RTE)“ puhul. Kuivõrd määrus hõlmab rakenduskava kahe erineva sekkumise tegevusi, kuid eelnimetatud tulemusnäitaja kohaldatakse üksnes ühele nendest, tuleb selguse huvides tuua sättesse viide sekkumisele. Kehtiva sõnastuse kohaselt võib sätet mõista selliselt, et tulemusnäitajat kohaldatakse kõigile määruse alusel toetatavatele projektidele, mis on aga väär. Sõnastuse täpsustus on vajalik õigusselguse huvides ning aitab vältida sätte mitmeti tõlgendamist.

Eelnõu punktidega 3 ja 7 täpsustatakse tarkvara- ja litsentsikulude abikõlblikkust, sätestades, et abikõlblik on ühekordne tarkvaralitsentsi ostmise või tarkvara kasutuselevõtmise kulu. Sõnastuse täpsustamine on vajalik, et üheselt määrata toetuse fookus tarkvara kasutuselevõtu ajal tekkivatele kuludele, mitte selle hilisemale kasutamisele. Toetusmeede on suunatud ettevõtete digitaliseerimise käivitamisele ehk tarkvara soetamisele ja esmakordsele juurutamisele. Seetõttu on põhjendatud käsitleda abikõlblikuna üksnes ühekordseid litsentsi ostmise või tarkvara liidestamisega seotud kulusid, mis on otseselt seotud lahenduse kasutuselevõttuga. Perioodilisi kulusid (nt kuutasu või muud perioodimaksud) ei toetata, välja arvatud juhul, kui need sisalduvad ühekordses esmases liitumispaketis ning on lahutamatu seotud tarkvara kasutuselevõttuga. Sama kululiigi abikõlblikkus sätestatakse ka tegevuse nr 4 puhul, mil samuti tekib vajadus tarkvara kasutada, kuid mis on kehtivas määruuses jäänud abikõlblikuna märkimata.

Eelnõu punktidega 4 ja 5 tunnistatakse kehtetuks määruse § 7 lõike 3 punkt 6. Nimetatud punkti kehtetuks tunnistamine on vajalik seoses kulu abikõlblikkuse täpsustamisega, milleks luuakse paragrahvi eraldi lõige (§ 7 lg 3¹). Digitaliseerimise strateegia koostamise kulu abikõlblikkust piiratakse üksnes määruse § 6 lõike 1 punktis 2 nimetatud tegevusega, kuna tegemist on ainsa tegevusega, mille puhul digitaliseerimise strateegia koostamine on määruuses nõutud. Määruse § 6 lõike 1 punktis 2 nimetatud tegevuse raames on strateegia vajalik äriprotsesside koostalitlusvõimelise digitaliseerimise ja automatiseerimise kavandamiseks. Teiste toetatavate tegevuste puhul ei ole strateegia koostamine nõutud ega vältimatult vajalik. Muudatus tagab selguse ja hoiab ära toetuste kasutamise selliste kulude katmiseks, mis ei ole otseselt seotud konkreetse tegevuse nõuetega.

Eelnõu punktidega 6 ja 8 parandatakse sõnastusvead määruse § 7 lõigetes 4 ja 6, sätete sisu ei muutu.

Eelnõu punktiga 9 täpsustatakse määruse § 11 lõike 4 punkti 2 ning sätestatakse, et nimetatud sättes nõutud diginõustaja kogemust tõendav teave tuleb taotlusega esitada üksnes juhul, kui taotletakse toetust digitaliseerimise strateegia või muu sisult samaväärse dokumendi koostamiseks.

Eelnõu punktiga 10 täiendatakse toetuse maksmise sätet viitega, mille kohaselt kaudse kulu puhul, mis on nimetatud määruse § 7 lõikes 6, makstakse toetust ühtse määra alusel vastavalt ühendmääruse § 28 lõikele 3. Tegemist on täpsustava viitega, mis aitab vältida väärarusaamu toetuse maksmise protsessis.

Eelnõu punktiga 11 lisatakse määrusesse rakendussäte, mille eesmärk on tagada õigusselgus ja vältida tagasiulatuvat mõju juba esitatud toetustaotluste menetlemisel. Täpsemalt sätestatakse, et enne 2026. aasta juulis jõustunud §-de 3 ja 7 muudatusi esitatud taotluste suhtes kohaldatakse nende sätete varasemat redaktsiooni. See tähendab, et taotluste hindamisel ja menetlemisel lähtutakse õiguslikust regulatsioonist, mis kehtis taotluse esitamise ajal. Selline lahendus on kooskõlas õiguspärase ootuse ja õiguskindluse põhimõtetega, kuna taotlejal peab olema võimalik tugineda kehtivale õigusele taotluse esitamise hetkel. Rakendussäte välistab olukorra, kus juba esitatud taotluste suhtes hakataks kohaldama rangemaid või sisuliselt erinevaid nõudeid, mis jõustuvad pärast taotluse esitamist. See tagab taotlejate võrdse kohtlemise ning menetluse läbipaistvuse.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.06.2021, lk 159–706).

Eelnõus planeeritud muudatused ei mõjuta riigiabi reeglite kohaldumist.

4. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud, määruse rakendamise eeldatavad tulud ja määruse mõjud

Määruse rakendamisel on põhiroll Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutusel, kes võtab vastu taotlusi, teeb vastavuskontrolli ja korraldab hilisemat hindamist, teeb otsuseid, maksab toetusi välja ja vajaduse korral nõuab neid tagasi.

Muudatusel puudub vahetu mõju riigieelarve tuludele või kuludele, võrreldes meetme senise rakendamisega. Muudatused ei suurenda toetuse saajate halduskoormust ega rakendusüksuse töökoormust, vaid parandavad õigusselgust ning vähendavad erineva tõlgendamise ja vaidluste tekkimise riski.

5. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

6. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile, Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile, Kliimaministeeriumile ja Riigi Tugiteenuste Keskusele ning arvamuse avaldamiseks Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutusele ning ühtekuuluvuspoliitika fondide võrdõiguslikkuse kompetentsikeskusele. Samuti edastati eelnõu arvamuse avaldamiseks ühtekuuluvuspoliitika 2021–2027 rakenduskava seirekomisjonile ja

Euroopa Komisjonile. Kooskõlastuse käigus esitatud tähelepanekud on esitatud seletuskirja lisas.